

Archeologienota

Eke, Sluis

Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota Eke, Sluis.

Auteur

Ben Van Genechten

Erkende archeoloog

BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer

2021-0481

Plaats en datum

Gent, 28 februari 2023

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 2424
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte.....	1
1.1	Administratieve gegevens	1
1.2	Juridisch kader en onderzoektraject	3
1.3	Aanleiding	3
1.4	Archeologische voorkennis	4
1.5	Huidige situatie en geplande werken	5
1.5.1	Huidige situatie	5
1.5.2	Geplande werken en bodemingrepen	5
1.6	Randvoorwaarden	9
2	Bureauonderzoek	10
2.1	Werkwijze en strategie	10
2.1.1	Onderzoeksdoelstelling	10
2.1.2	Onderzoeksvragen	10
2.1.3	Methoden en technieken	10
2.2	Assessment	12
2.2.1	Landschappelijk kader	12
2.2.2	Historisch kader	15
2.2.3	Cartografische bronnen	16
2.2.4	Orthofotografische bronnen	19
2.2.5	Archeologisch kader	21
2.3	Synthese onderzoeksresultaten	29
2.3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	29
2.3.2	Archeologische verwachting	29
2.3.3	Syntheseplan	29
2.4	Besluit	30
2.4.1	Potentieel op kennisvermeerdering	30
2.4.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	30
3	Samenvatting	31
4	Lijsten	32
4.1	Figurenlijst	32
4.2	Plannenlijst	32
4.3	Tabellenlijst	32
5	Bibliografie	33

1 Beschrijvend gedeelte

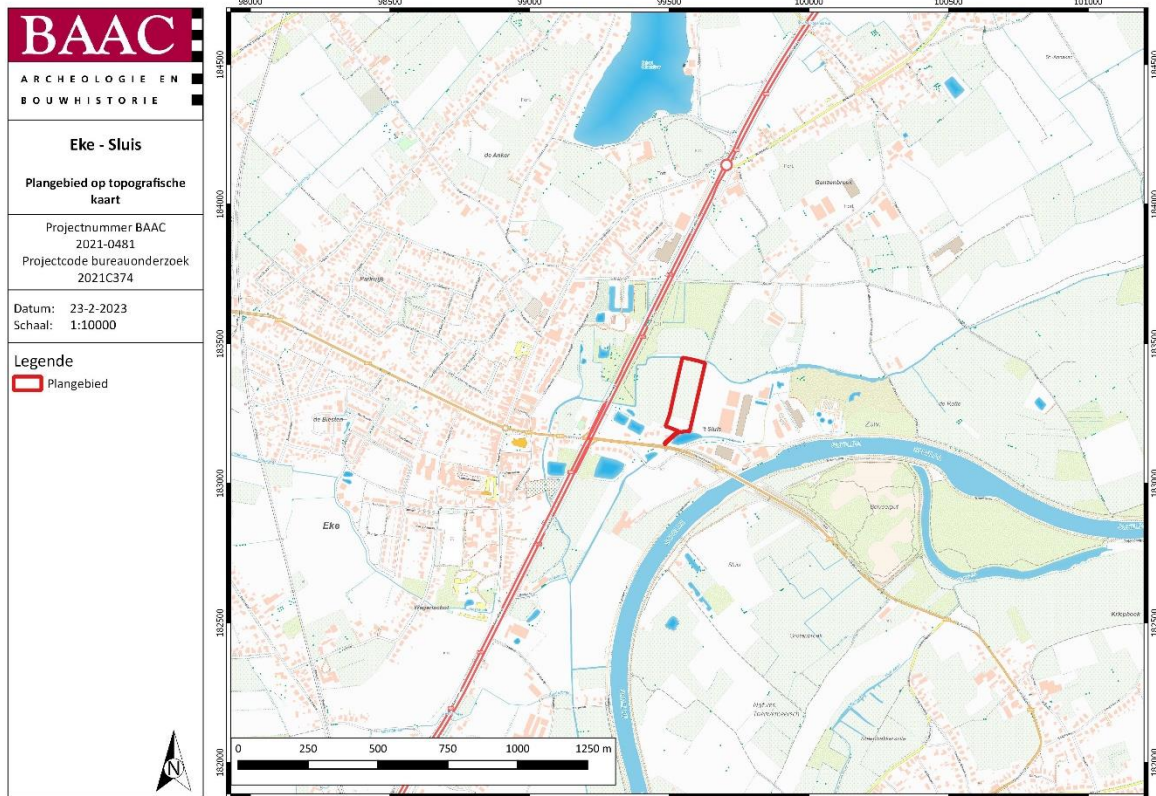
1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Eke, Sluis
Ligging	Grenadierslaan 16, deelgemeente Eke, gemeente Nazareth, provincie Oost-Vlaanderen
Kadaster	Gemeente Nazareth, Afdeling 2, Sectie B, Percelen 423H, 422H & 422G
Coördinaten	Noordwest: x: 99481,16 y: 183450,53 Noordoost: x: 99628,17 y: 183450,53 Zuidwest: x: 99481,16 y: 183139,41 Zuidoost: x: 99628,17 y: 183139,41
Oppervlakte plangebied	Ca. 21.930 m ²
Oppervlakte geplande ingrepen	Ca. 5.450 m ²
Kartering gewestplan	Ontginningsgebied (1200) Waardevol agrarisch gebied (0901)
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0481
Bureauonderzoek	Projectcode 2021C374
	Erkende archeoloog BAAC Vlaanderen bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00020
	Betrokken actoren Ben Van Genechten (archeoloog)
	Betrokken derden /

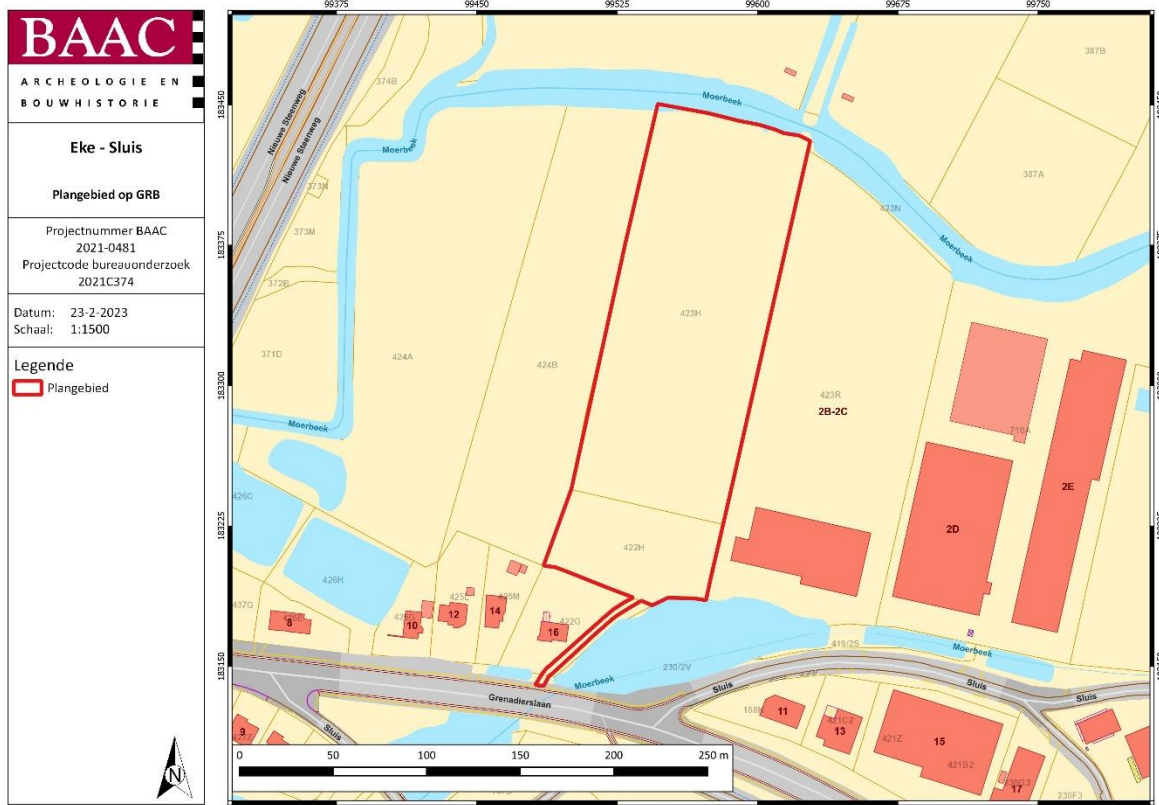
Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

² DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 23.02.2023)

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 23.02.2023)

1.2 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een loods gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen, die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Eke, Sluis* bedraagt ca. 21.930 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van ca. 5.450 m². Het plangebied valt buiten een beschermde archeologische site en ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone. Een smalle zone (servitudeweg) in het zuiden van het plangebied komt voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).³ Daarnaast werden voor het

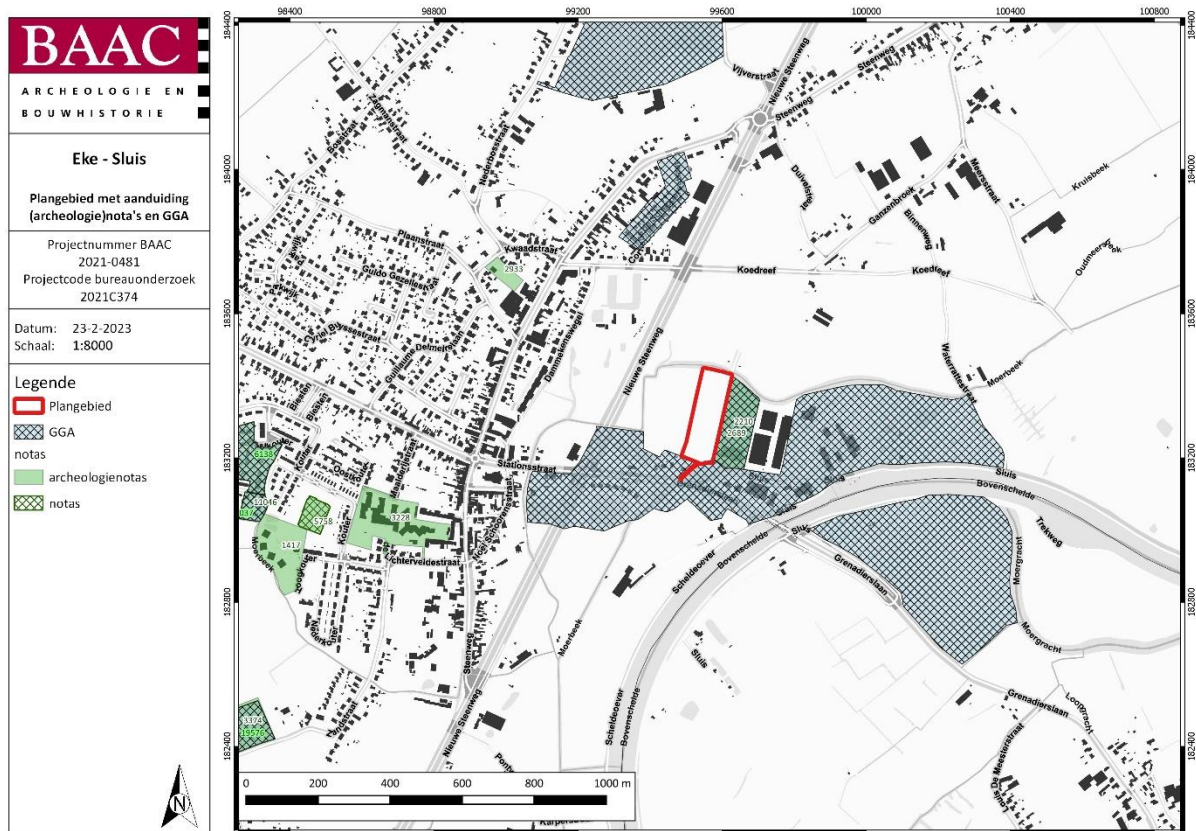
³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023b

plangebied en de directe omgeving geen waarden voor ‘beschermd onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied deels in ontginningsgebied ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen, waarop de vergunning betrekking heeft ca. 21.930 m² bedraagt en de totale oppervlakte van de bodemingreep ca. 5.450 m² bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunningsaanvraag gevoegd.

1.4 Archeologische voorkennis

Voor het oostelijk belendend perceel werden in het verleden twee archeologienota's opgesteld (AN ID2210 & ID 2689).⁴ Op basis van het feit dat op het terrein aan kleiwinning werd gedaan, werd geen vervolgonderzoek geadviseerd. Momenteel is het perceel opgenomen in de GGA (gebieden geen archeologie).

Plan 3: Plangebied met aanduiding (archeologienota's) en GGA⁵ (digitaal; 1:1; 23.02.2023)

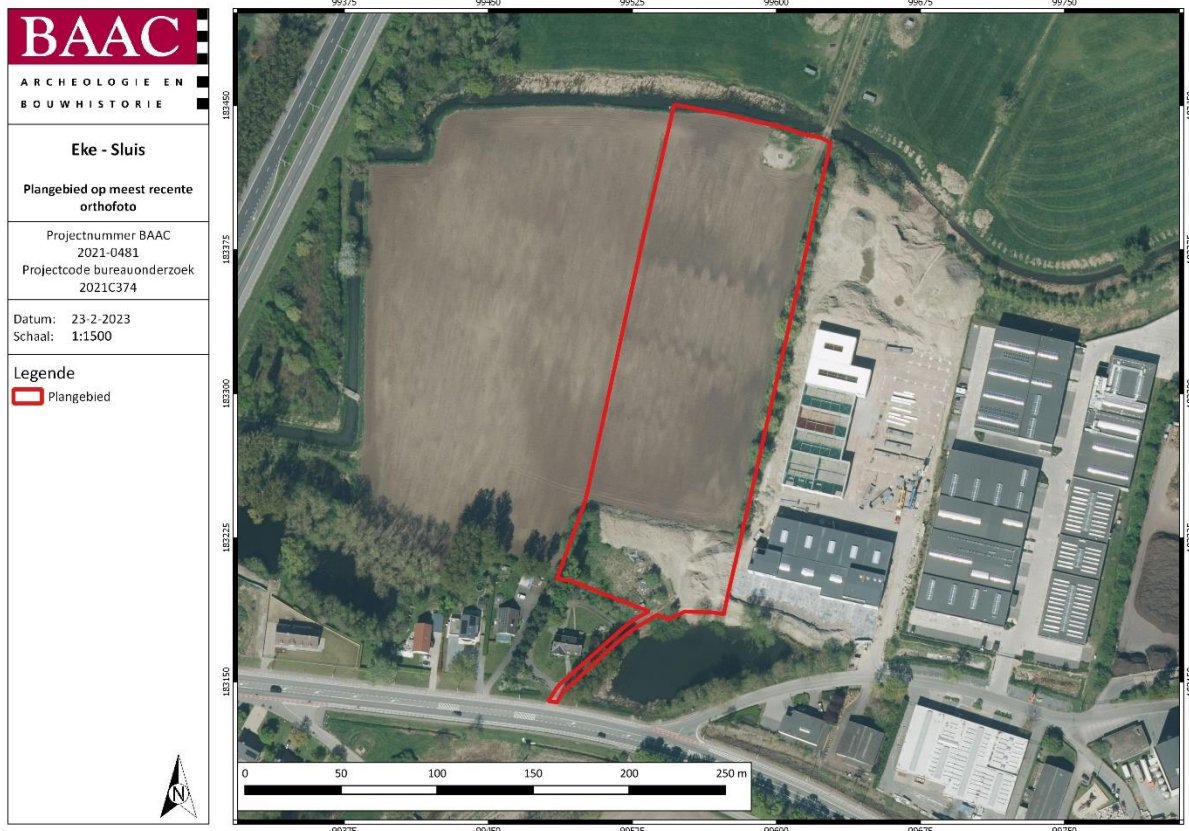
⁴ DE LOGI, A., DE BRANT, R. 2017; BARTHOLOMIEUX, B., GALLOO, M. 2017

⁵ CAI 2023

1.5 Huidige situatie en geplande werken

1.5.1 Huidige situatie

Het plangebied situeert zich ten noorden van de Grenadierslaan te Eke. Zowel ten noorden als ten zuiden situeert zich de Moerbeek. Op ca. 250 m ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich de Boven-Schelde. Momenteel is het uiterste zuiden van het plangebied braakliggend terrein. Voor het overige is het plangebied in gebruik als akkerland.

Plan 4: Plangebied op meest recente orthofoto (digitaal; 1:1; 23.02.2023).

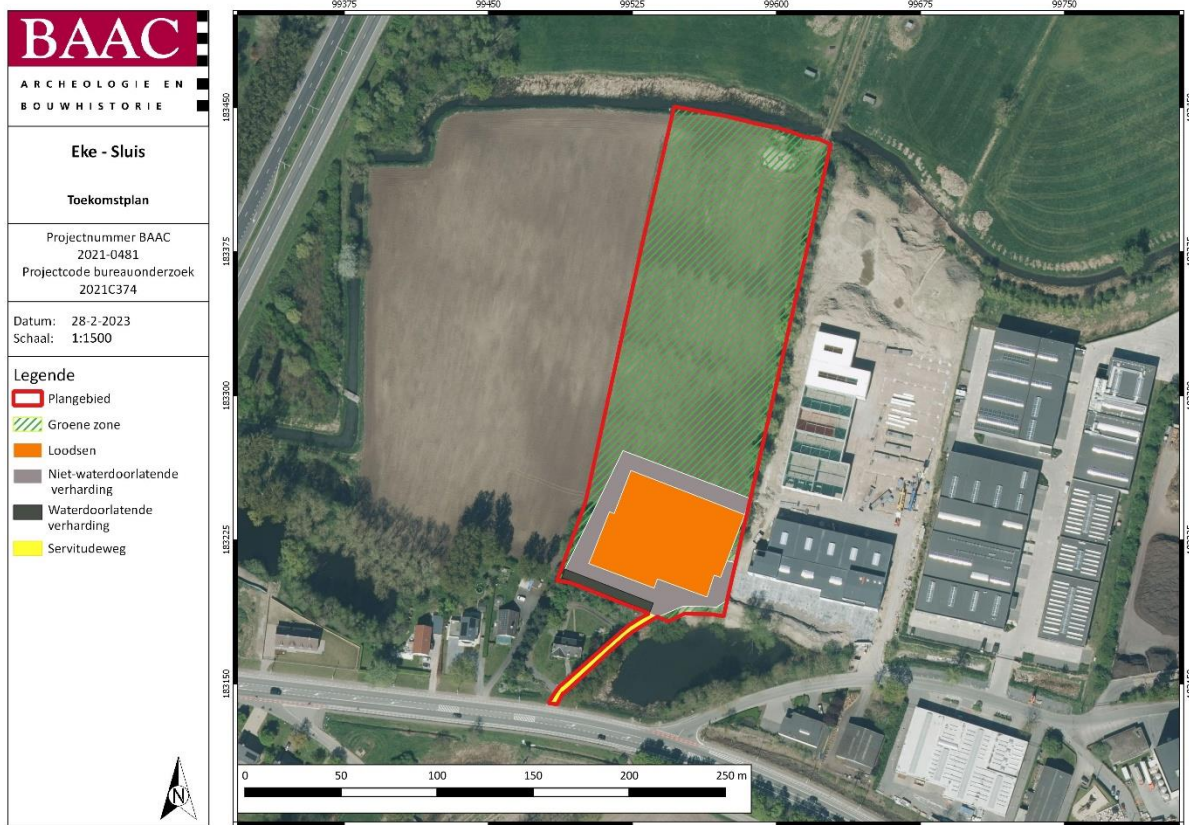
1.5.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

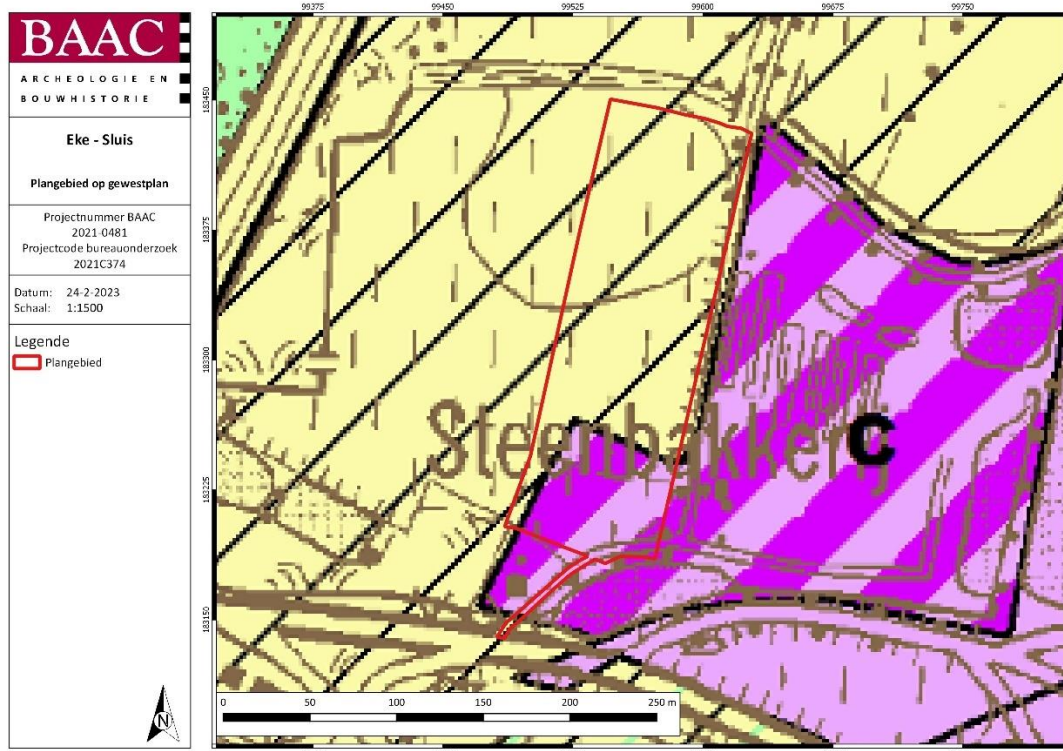
De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van een bedrijfsverzamelgebouw bestaande uit nieuwe loodsen. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

De contour van de geplande bodemingrepen volgt deze van het gewestplan. Enkel in het zuidelijke deel van het terrein (ontginningsgebied) zullen bodemingrepen plaatsvinden. Binnen het noordelijke deel (landschappelijk waardevol agrarisch gebied) vinden geen bodemingrepen plaats.

In het uiterste zuiden van het plangebied bevindt zich een servitudeweg. Deze weg situeert zich in een zone gekarteerd als GGA (gebieden geen archeologie; Plan 3).

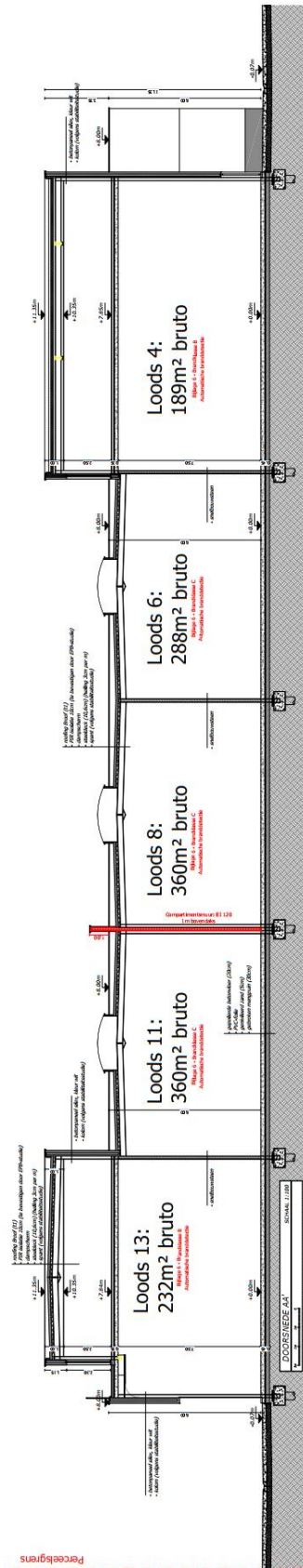

Plan 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting⁶ op orthofoto (digitaal; 1:1; 28.02.2023)

Plan 6: Plangebied op gewestplan (digitaal; 1:1; 24.02.2023).

⁶ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁷ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

⁸ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Impactanalyse

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 21.930 m². Slechts in het zuidelijke deel – binnen een zone van ca. 5.450 m² - worden bodemingrepen gepland. Deze bodemingrepen bestaan uit de bouw van een bedrijfsverzamelgebouw bestaande uit loodsen. Het gebouw wordt gefundeerd op palen (ca. 100 x 200 cm) met een verstoringsdiepte van ca. 135 cm en voorzien van een vloerplaat bestaande uit een gepolierde betonvloer met hieronder genivelleerd zand en gebroken mengpuin. De maximale verstoringsdiepte bedraagt hier ca. 55 cm. Tevens wordt het terrein voorzien van zowel waterdoorlatende als niet-waterdoorlatende verharding (verstoringsdiepte $\leq$ 45 cm).

1.6 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:

- Wat is de aard van deze waarden?
- Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten, afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen⁹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen¹⁰, tenzij anders vermeld.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart
- Orthofoto
- Digitaal hoogtemodel

⁹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

¹⁰ DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch

- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal (afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹¹). Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19^e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken.

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- CAI-kaart¹²
- Villaretkaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Poppkaart
- Vandermaelenkaart
- Topografische kaart 1969

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

¹¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

¹² CAI 2023

2.2 Assessment

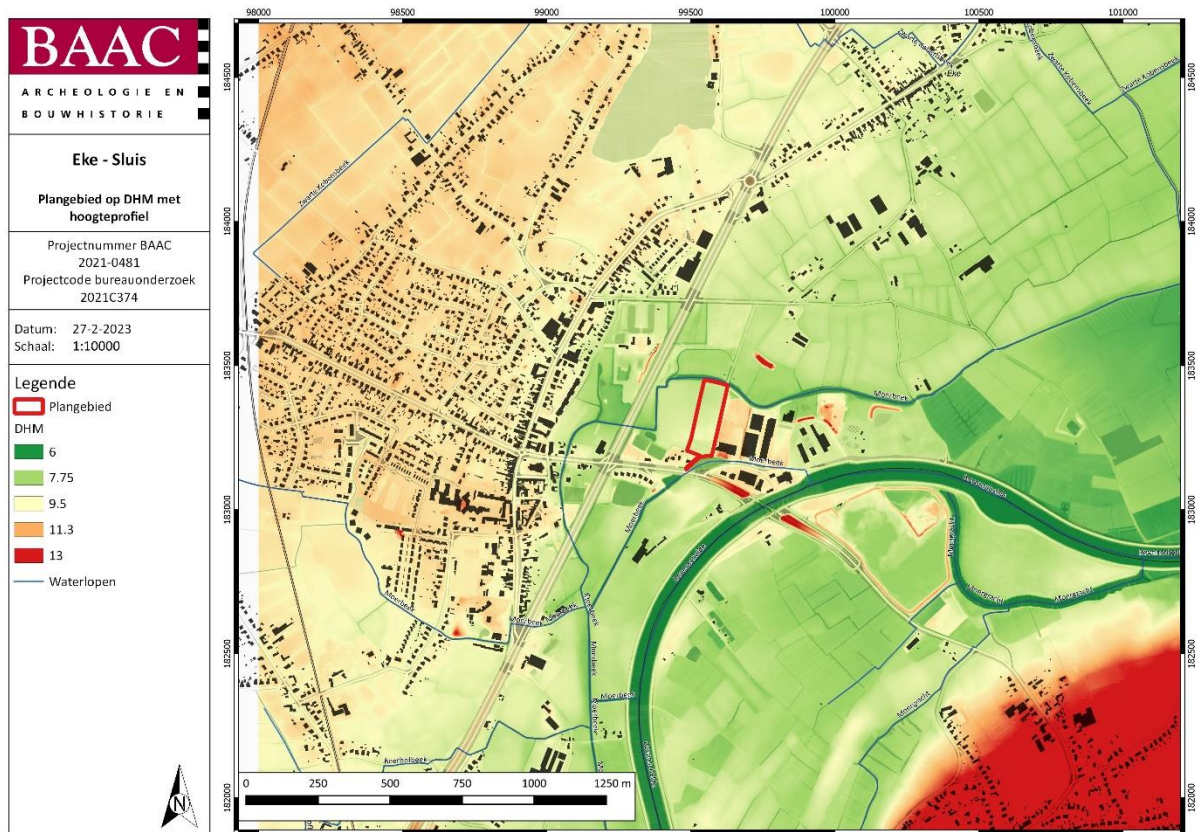
In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

2.2.1 Landschappelijk kader

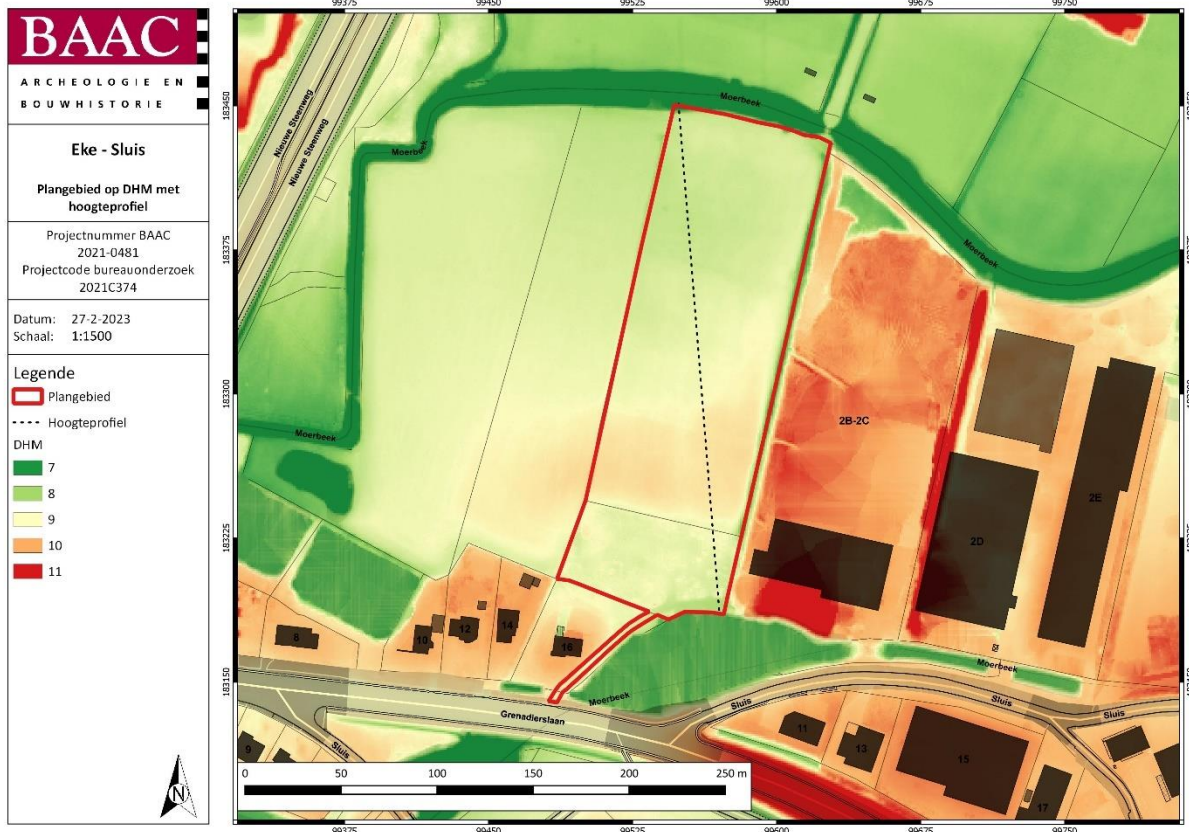
Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1 en Plan 2. Het plangebied is gelegen aan de Grenadierslaan te Nazareth, Eke.

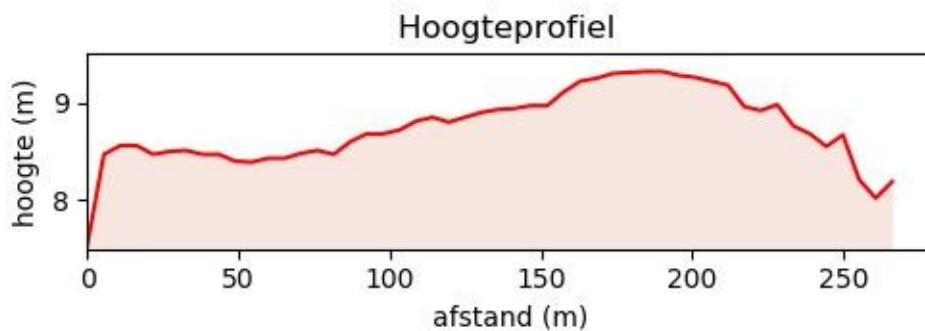
De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen + 6.00 en + 13.00 m TAW. Het plangebied zelf situeert zich tussen + 7.50 en + 9.25 m TAW.

Plan 7: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 27.02.2023)

Plan 8: Plangebied en hoogteverloop op het DHM (digitaal; 1:1; 27.02.2023)

Figuur 3: Hoogteverloop terrein

Landschappelijke situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich de Vlaamse zandstreek waar het gelegen is in het laag interfluvium tussen de Leie en de Boven-Schelde.¹³

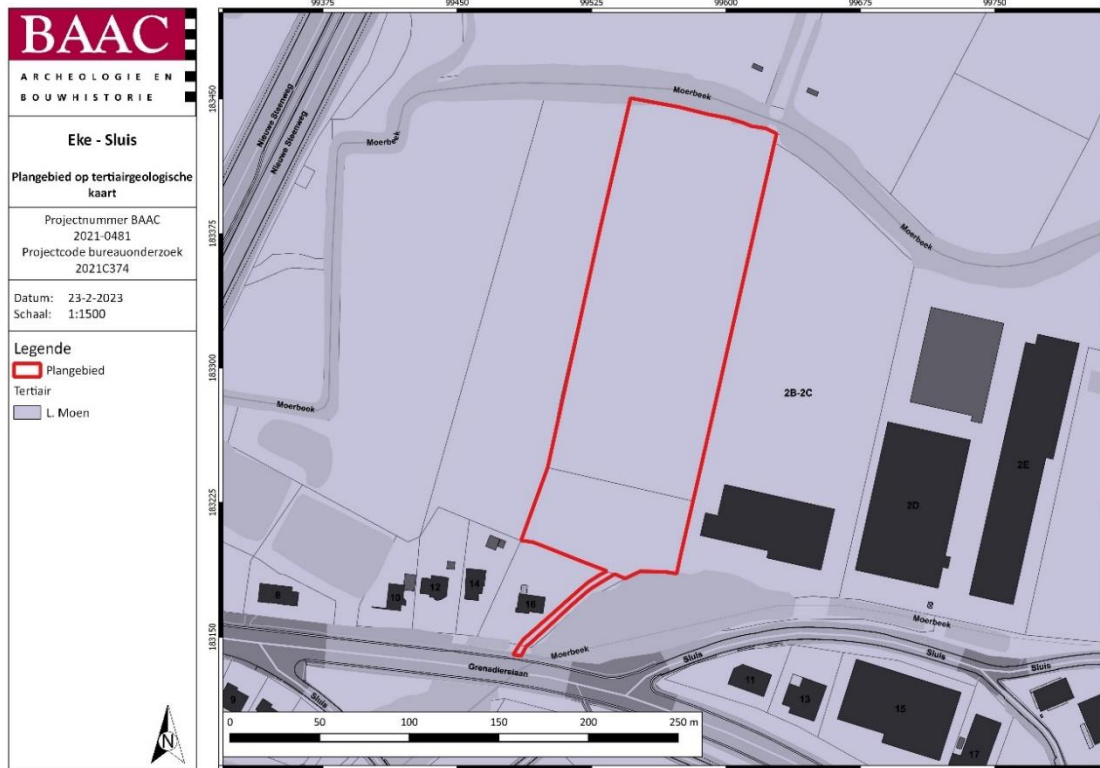
Paleogeen en neogeen (tertiair)

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van het lid van Moen, een heterogene, siltige tot zandige afzetting, waarbinnen vaak homogene kleilagen (tot enkele meters dik) voorkomen. De gemiddelde dikte bedraagt ca. 45 m.

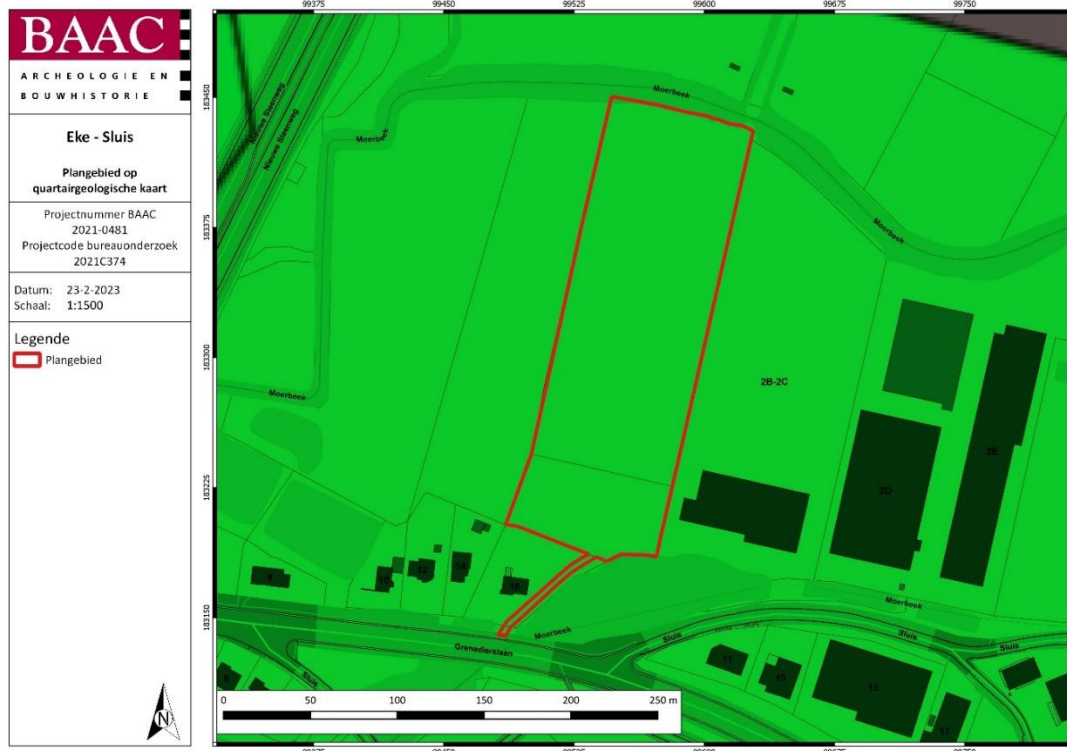
¹³ DE MOOR & MOSTAERT 1993

Quartair

Op de quartairgeologische kaart 1:50.000 is het plangebied gekarteerd als kf. Klastisch – alluviaal continentaal holoceen op fluvio-periglaciaal weichseliaan.

Plan 9: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 23.02.2023)

Plan 10: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 23.02.2023)

Bodem

Op de bodemkaart van Vlaanderen staat de bodem binnen het plangebied grotendeels gekarteerd als **L-E(o)**. Enkele kleinere zones staan gekarteerd als **OB** en **Uep**.

L-E(o): Complex van zandleembodem en kleibodem met sterke antropogene invloed. In de Scheldevallei liggen belangrijke oppervlakten uitgebakken gronden. Het zijn uiteraard natte en zeer natte gronden in een vrij heterogeen materiaal, dat veel baksteenresten bevat. De bovengrond bestaat meestal uit zandige klei of zwaar zandleem en de ondergrond uit zandleem of kleilig zand.

OB: Onder bebouwing.

Uep: Sterk gleyige zware kleibodem zonder profiel. Deze hydromorfe, natte, alluviale grondwaterbodems hebben onder de grijze Ap met roestverschijnselen, een gegleyifieerd Cg horizont. Naar beneden toe wordt het materiaal plastisch en massief. De blauwgrijze reductiehorizont begint tussen 80 en 120 cm. Ze zijn te nat in de winter en de lente; goed vochthoudend in de zomer. Ze zijn alleen geschikt voor weide.

Plan 11: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 23.02.2023)

2.2.2 Historisch kader

Eke wordt voor het eerst vermeld in de annalen van de Sint-Pietersabdij in 737 en betekent 'woonplaats in de omgeving van eikenbos'. Gallo-Romeinse vondsten wijzen op bewoning of menselijke aanwezigheid in deze periode. Tijdens de middeleeuwen was de heerlijkheid Eke in drie lenen verdeeld. Het hoofdleen met het kasteel van Eke was afhankelijk van de kasselrij van de

Oudburg. De twee andere lenen, het leenhof van Dendermonde en de heerlijkheid van Aishove hadden hier voornamelijk meersen/natte gronden.¹⁴

De parochie Eke is toegewijd aan de Heilige Amandus en kan tot één der oudste parochies gerekend worden. Zij werd in 1123 door de bisschop van Doornik aan de Sint-Pietersabdij opgedragen. Het dorp had in de 16de eeuw veel te lijden onder de bestorming van de Gentenaars in 1578-79 door de talrijke aanhangers van de Hervorming en bij de verschillende Franse invallen in de 17de eeuw en 1708. Bovendien overstroomde de Schelde regelmatig tot eind 17de eeuw.¹⁵

2.2.3 Cartografische bronnen

Doorheen de 18de en 19de eeuw blijft het plangebied onbebouwd en in gebruik als weiland. Ten noordwesten van het plangebied situeert zich het kasteel van Eke. Aan de hand van de topografische kaart 1969 wordt duidelijk dat het plangebied deel uitmaakte van een steenbakkerij. Deze werd na 1918 opgericht door I. Van Lierde en D. Van Den Berghe en reeds in 1920 overgenomen door Danneels.¹⁶ Aan het begin van de 21ste eeuw werd dit bedrijf stopgezet.

Plan 12: Plangebied op de Villaretkaart (analoog; onbekend; 23.02.2023)

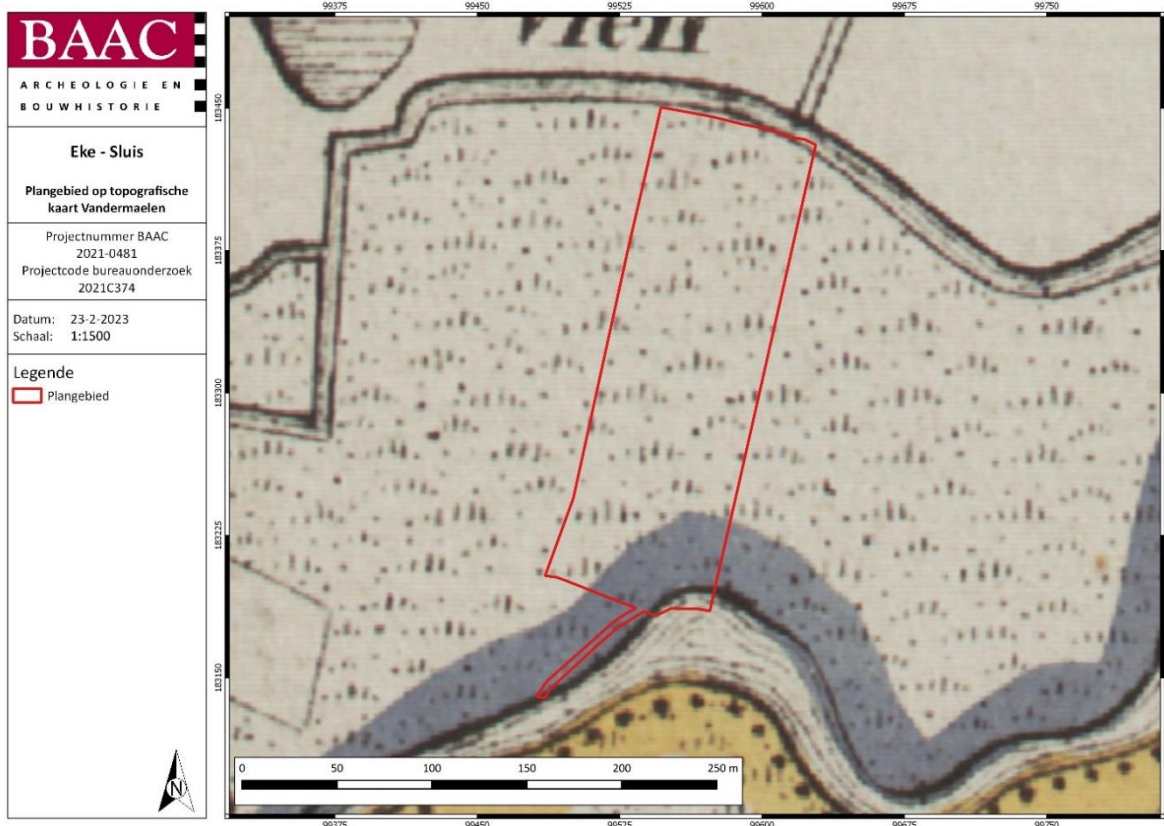
¹⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023a

¹⁵ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023a

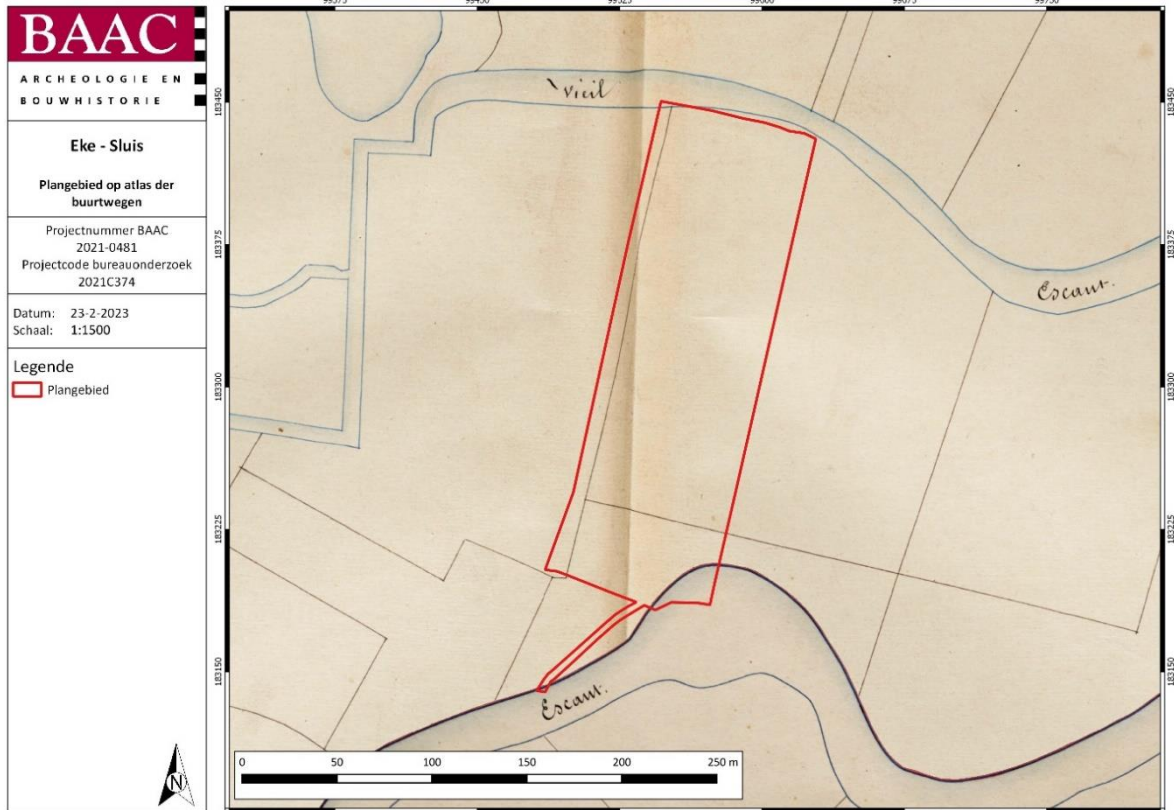
¹⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023a

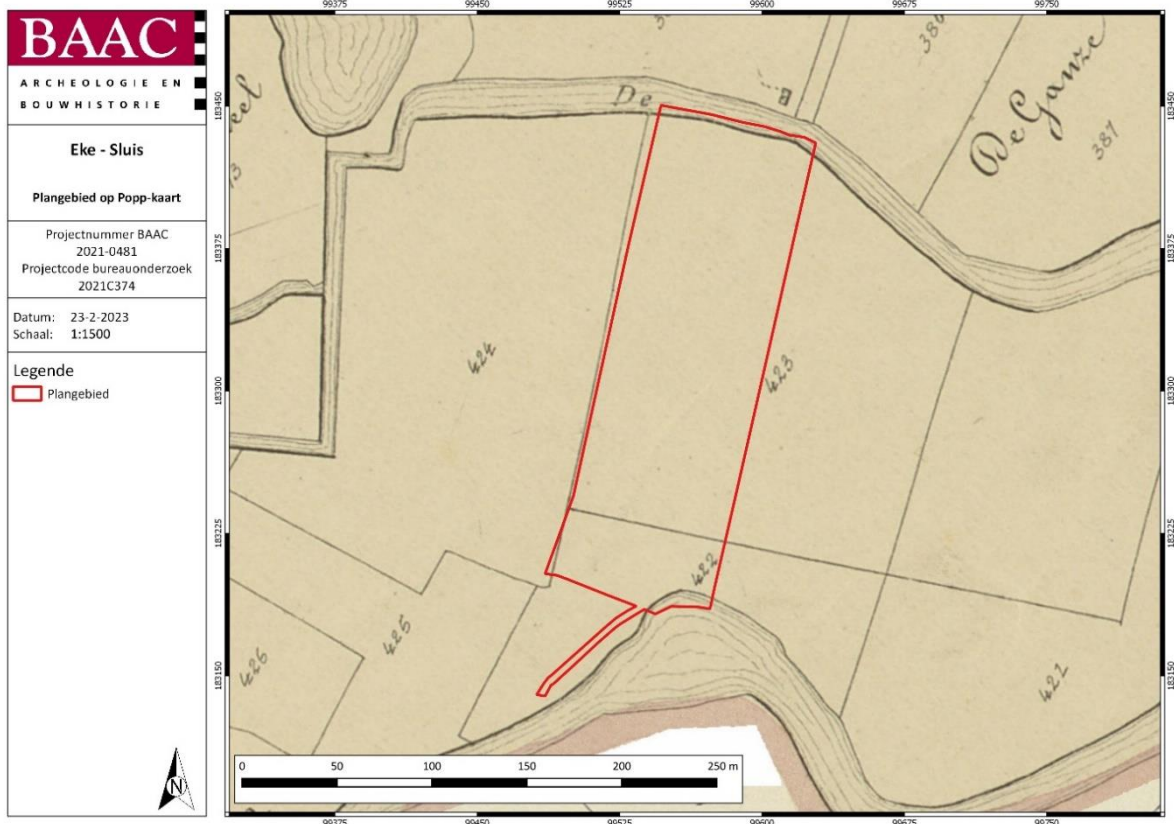
Plan 13: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 23.02.2023)

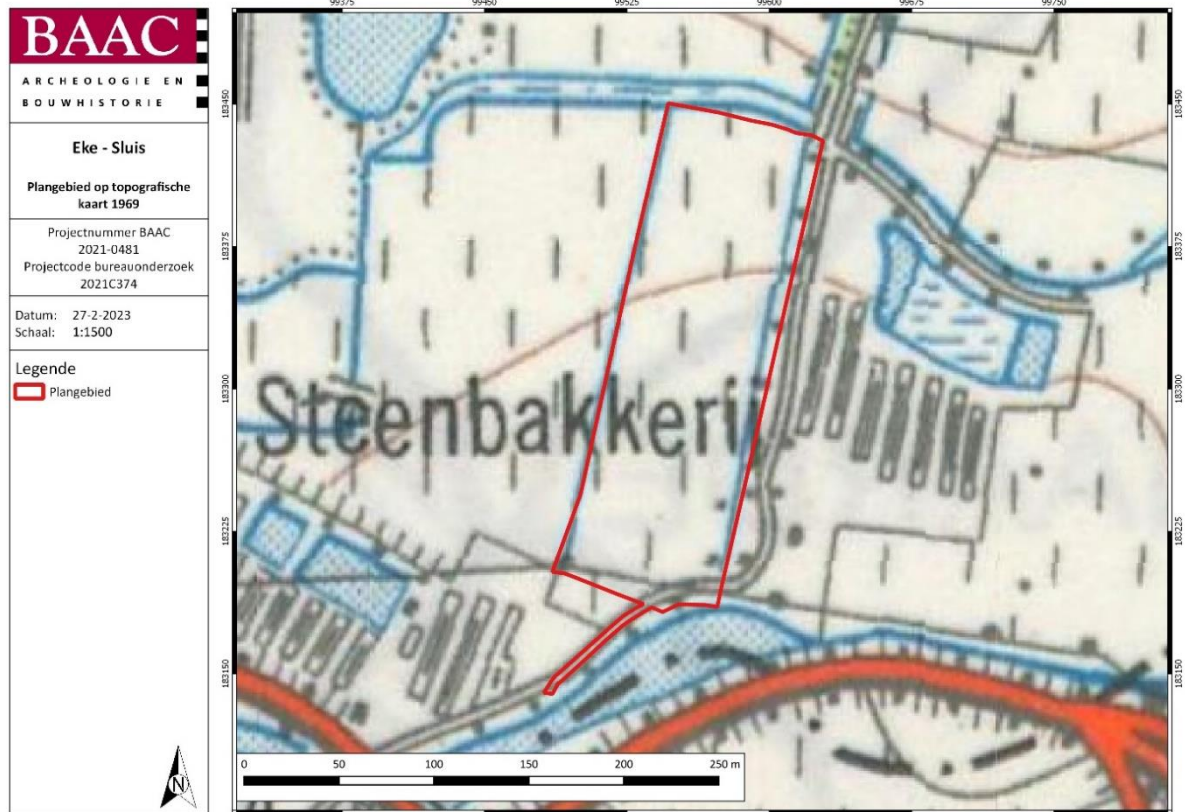
Plan 14: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 23.02.2023)

Plan 15: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 23.02.2023)

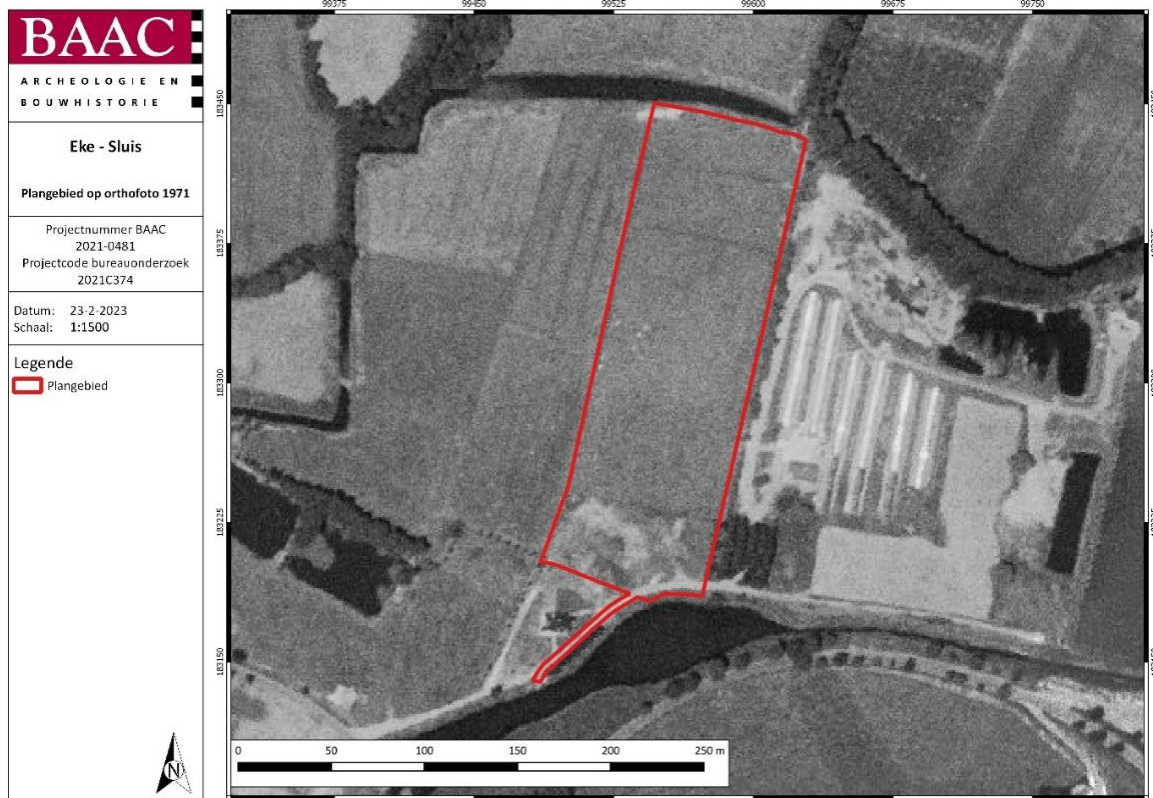
Plan 16: Plangebied op de Poppkaart (analoog; 1:1.250-1:7.500; 23.02.2023)

Plan 17: Plangebied op de topografische kaart 1969 (analoog; 1:20.000; 27.02.2023)

2.2.4 Orthofotografische bronnen

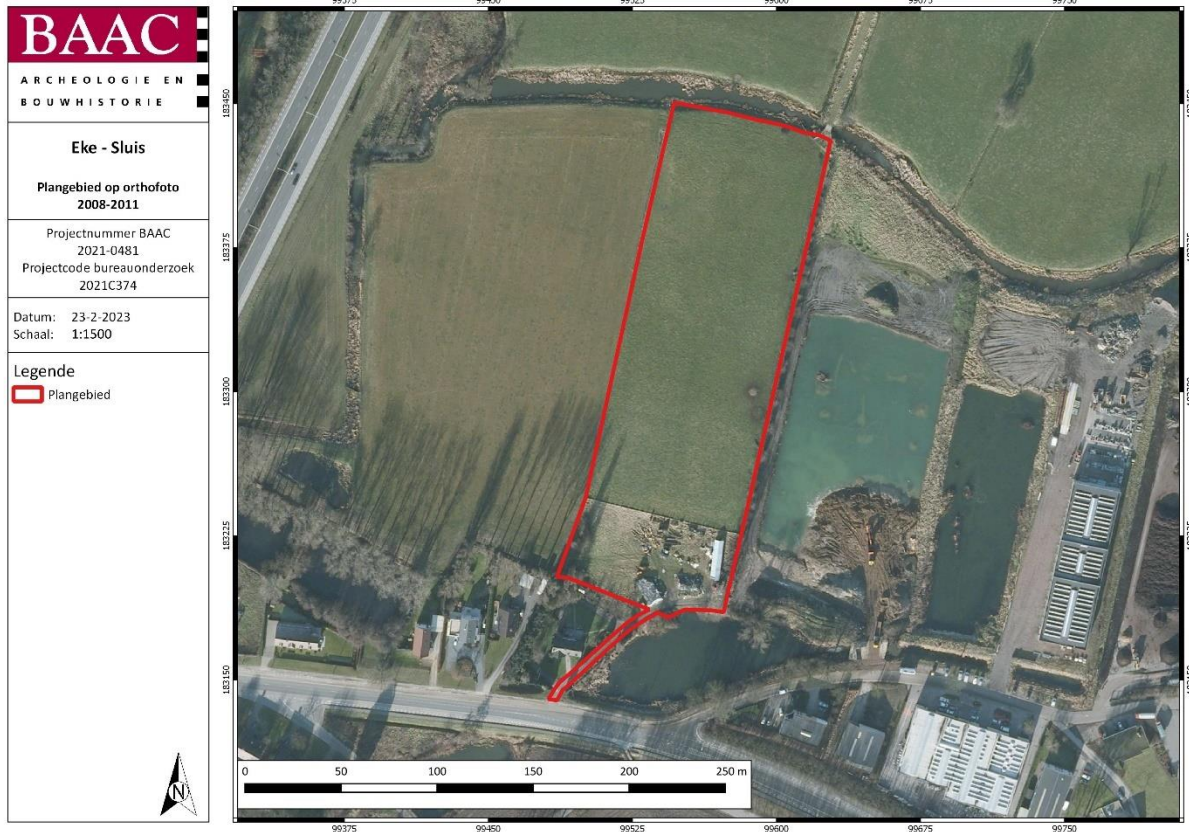
Op de luchtfoto uit 1971 lijkt het zuidelijke deel van het plangebied – daar waar de geplande bodemingrepen plaats zullen vinden – vergraven te zijn. Het noordelijke deel van het terrein is in gebruik als akker- of weiland. Op de luchtfoto 2008-2011 is het zuidelijke deel braakliggend en in gebruik als stockeplaats.

Plan 18: Plangebied op luchtfoto 1971 (digitaal; 1:1; 27.02.2023)

Plan 19: Plangebied op luchtfoto 1979-1990 (digitaal; 1:1; 27.02.2023)

Plan 20: Plangebied op luchtfoto 2008-2011 (digitaal; 1:1; 27.02.2023)

2.2.5 Archeologisch kader

Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied. Voor het plangebied zelf aan de Grenadierslaan/Sluis zijn geen archeologische waarden gekend (Plan 21).¹⁷ Rondom het projectgebied zijn de verschillende meldingen gekend vanaf de steentijden (Tabel 1). Deze archeologische waarden bevinden zich voornamelijk ten noorden en ten westen van het plangebied, op de hoger gelegen droge delen van het landschap.

¹⁷ CAI 2023

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.¹⁸

CAI-ID	Naam	Locatie	Structuren	Onderzoek	Typologie	Materiaal	Datering
30031	Koedreef	Koedreef (Nazareth)	Romeinse nederzetting (1ste-2de E), Kuiltjes (late bronstijd-vroege ijzertijd)	evaluerend terreinonderzoek	nederzettingen		Midden-Romeinse tijd, ijzertijd, late bronstijd, vroege ijzertijd
155100	Nieuwe Steenweg (E17)	Nieuwe Steenweg (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten,	aardewerk	volle middeleeuwen, late middeleeuwen, late middeleeuwen
155105	Steenweg (E29)	Steenweg (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
155106	Waterrattestraat (E30)	Waterrattestraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
155107	Waterrattestraat (E31)	Waterrattestraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten,	aardewerk, glas	Romeinse tijd, Romeinse tijd
155111	Steenweg (E40)	Steenweg (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
155113	Koedreef (E45)	Koedreef (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten,	lithisch materiaal, aardewerk	steentijd

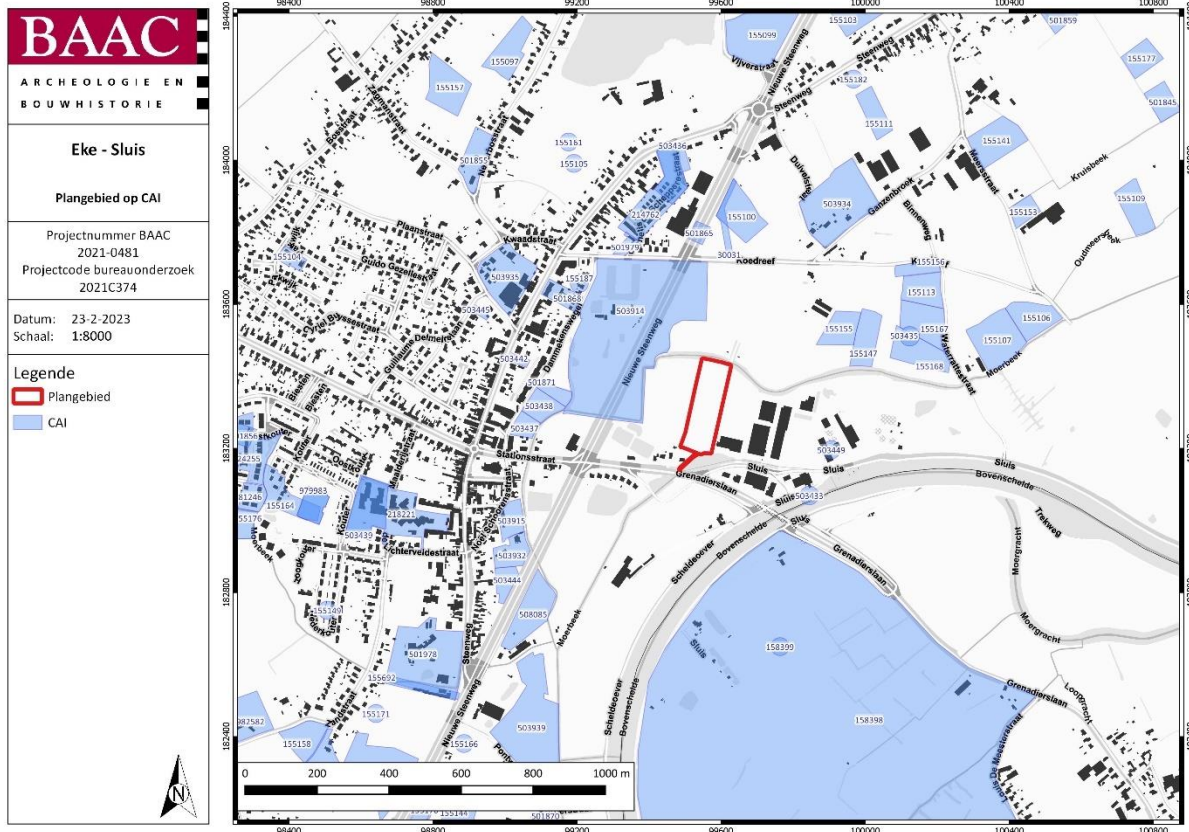
¹⁸ CAI 2023

155141	Meersstraat (E55)	Meersstraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten,	lithisch materiaal, aardewerk	steentijd, late middeleeuwen
155147	Koedreef (E62 & E63)	Koedreef (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten, vondstenconcentraties	lithisch materiaal, aardewerk	steentijd, Midden-Romeinse tijd
155153	Meersstraat (E69)	Meersstraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
155155	Koedreef (E72)	Koedreef (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal, aardewerk	steentijd, Midden-Romeinse tijd
155156	Koedreef (E73)	Koedreef (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
155167	Waterrattestraat (E94)	Waterrattestraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
155168	Waterrattestraat (E95)	Waterrattestraat (Nazareth)	Archeologische Objecten,	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal, aardewerk	steentijd
155187	Dammekenswegel (E120)	Dammekenswegel (Nazareth)	Archeologische Objecten	toevalsvondsten	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	mesolithicum
158398	Slag bij Gavere 1453	Grotenbroekstraat (Gavere)	Onbepaald	historische studie			late middeleeuwen
214762	's Gravendreef	's Gravendreef (Nazareth)	Combinatie	archeologische opgravingen	gebouwplattegronden, nederzettingen, funeraire gebouwen en structuren, houtskoolbranderijen		ijzertijd, Midden-Romeinse tijd, Midden-Romeinse tijd, Laat-Romeinse Tijd, vroege middeleeuwen

218221	De Lichterveldestraat 1	De Lichterveldestraat (Nazareth)	Grondsporen	archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem	funeraire gebouwen en structuren, crematiegraven, grachten (verdedigingselementen)		Romeinse tijd, ijzertijd, 20ste eeuw, 20ste eeuw
501855	Nederbosstraat (E84)	Nederbosstraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, vondstenconcentraties	aardewerk	middeleeuwen
501865	Nieuwe Steenweg (E127)	Nieuwe Steenweg (Nazareth)	Grondsporen	archeologische opgravingen	nederzettingen, waterleidingen, archeologische objecten, vondstenconcentraties, bouwmaterialen, vondstenconcentraties, gebouwen en structuren voor metaalbewerking en -verwerking	aardewerk	Vroeg-Romeinse tijd, Vroeg-Romeinse tijd, Vroeg-Romeinse tijd, Vroeg-Romeinse tijd, Vroeg-Romeinse tijd
501868	Dammekenswegel (E136)	Dammekenswegel (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
501871	Dammekenswegel (E138)	Eke (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	steentijd
501979	Klein Kasteelke	's Gravendreef 4 (Nazareth)	Monumentaal Relict	erfgoedonderzoek, historische studie	woonhuizen		nieuwe tijd
503433	Scheldekant (E154)	Eke (Nazareth)	Archeologische Objecten	toevalsvondsten	archeologische objecten, losse vondsten	metaal	Romeinse tijd
503435	Waterrattestraat (E152)	Waterrattestraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	aardewerk	Romeinse tijd
503436	Eke-Molen (E128/150)	Steenweg (Nazareth)	Grondsporen	archeologische opgravingen, erfgoedonderzoek	nederzettingen, vlakgraven, crematiegraven		bronstijd, Romeinse tijd, Romeinse tijd
503437	Dammekenswegel (E140)	Eke (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	aardewerk	Romeinse tijd

503438	Dammekenswegel (E139)	Eke (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten	aardewerk, lithisch materiaal	Romeinse tijd, steentijd
503439	Lichterveldestraat (E65)	Lichterveldestraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten		Midden-Romeinse tijd
503442	Steenweg (E135)	Steenweg (Nazareth)	Archeologische Objecten	toevalsvondsten	archeologische objecten, losse vondsten	aardewerk	Romeinse tijd
503444	Nieuwe Steenweg/Toren (E48)	Nieuwe Steenweg (Nazareth)	Archeologische Objecten	archeologische veldkartering, erfgoedonderzoek	archeologische objecten, losse vondsten, nederzettingen, archeologische objecten, vondstenconcentraties	aardewerk, lithisch materiaal	Romeinse tijd, steentijd, volle middeleeuwen, volle middeleeuwen
503445	Plaanstraat (E131)	Haanstraat (Nazareth)	Archeologische Objecten	toevalsvondsten	archeologische objecten, losse vondsten	lithisch materiaal	neolithicum
503449	Grenadierslaan (E129)	Grenadierslaan (Nazareth)	Archeologische Objecten	toevalsvondsten	archeologische objecten, losse vondsten	biologisch materiaal	late bronstijd
503914	Oud kasteel (E126)	's Gravendreef (Nazareth)	Monumentaal Relict	archeologische veldkartering, erfgoedonderzoek	kastelen (verdedigingswerken)		late middeleeuwen
503915	oude parochiekerk	Eke (Nazareth)	Monumentaal Relict	erfgoedonderzoek, historische studie	kerken, motteheuvelds, mottekastelen, sites met walgracht, landhuizen		middeleeuwen, volle middeleeuwen
503932	Steenweg/Schoorensstraat (E121)	Schoorensstraat, Steenweg (Nazareth)	Monumentaal Relict	archeologische veldkartering	sites met walgracht		late middeleeuwen
503934	Ganzenbroek (E122)	Eke (Nazareth)	Monumentaal Relict	archeologische veldkartering	sites met walgracht		
503935	Plaanstraat/Nederbosstraat (E124)	Nederbosstraat, Plaanstraat (Nazareth)	Monumentaal Relict	archeologische veldkartering	sites met walgracht		late middeleeuwen

508085	Nieuwe Steenweg (E76)	Nieuwe Steenweg (Nazareth)	Archeologische Objecten, Grondsporen	archeologische opgravingen, archeologische veldkartering	archeologische objecten, losse vondsten, vondstenconcentraties, sites met walgracht	aardewerk, aardewerk, lithisch materiaal, aardewerk	ijzertijd, Romeinse tijd, steentijd, middeleeuwen, late middeleeuwen
--------	-----------------------	----------------------------	--------------------------------------	--	---	---	--

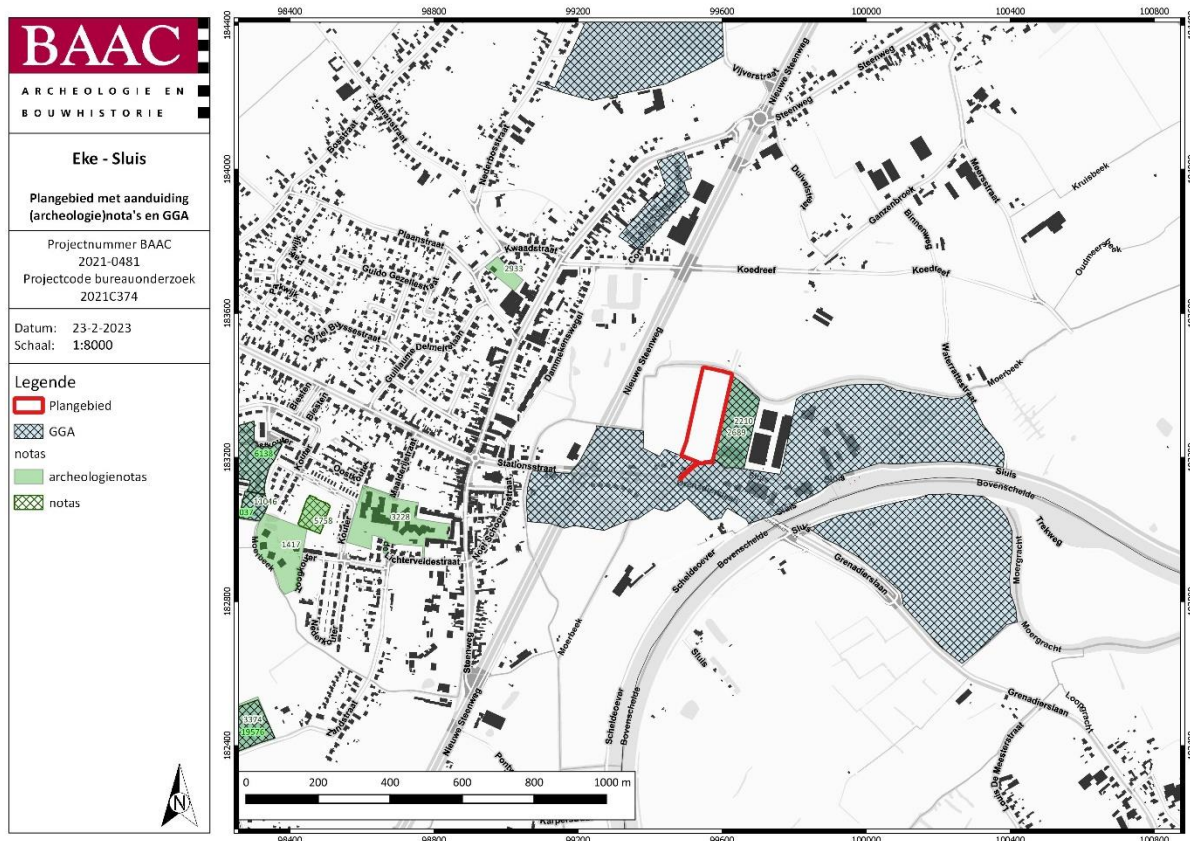
Plan 21: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart¹⁹ (digitaal; 1:1; 23.02.2023)

Ander archeologisch onderzoek in de regio

Voor het oostelijk belendend perceel werden in het verleden twee archeologienota's opgesteld (AN ID2210 & ID 2689).²⁰ Op basis van het feit dat op het terrein aan kleiwinning werd gedaan, werd geen vervolgonderzoek geadviseerd. Momenteel is het perceel opgenomen in de GGA (gebieden geen archeologie).

¹⁹ CAI 2023

²⁰ DE LOGI, A., DE BRANT, R. 2017; BARTHOLOMIEUX, B., GALLOO, M. 2017

Plan 22: Plangebied en omgeving op de kaart met in akte genomen (archeologie)nota's²¹ (digitaal; 1:1; 23.02.2023)

²¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023c

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

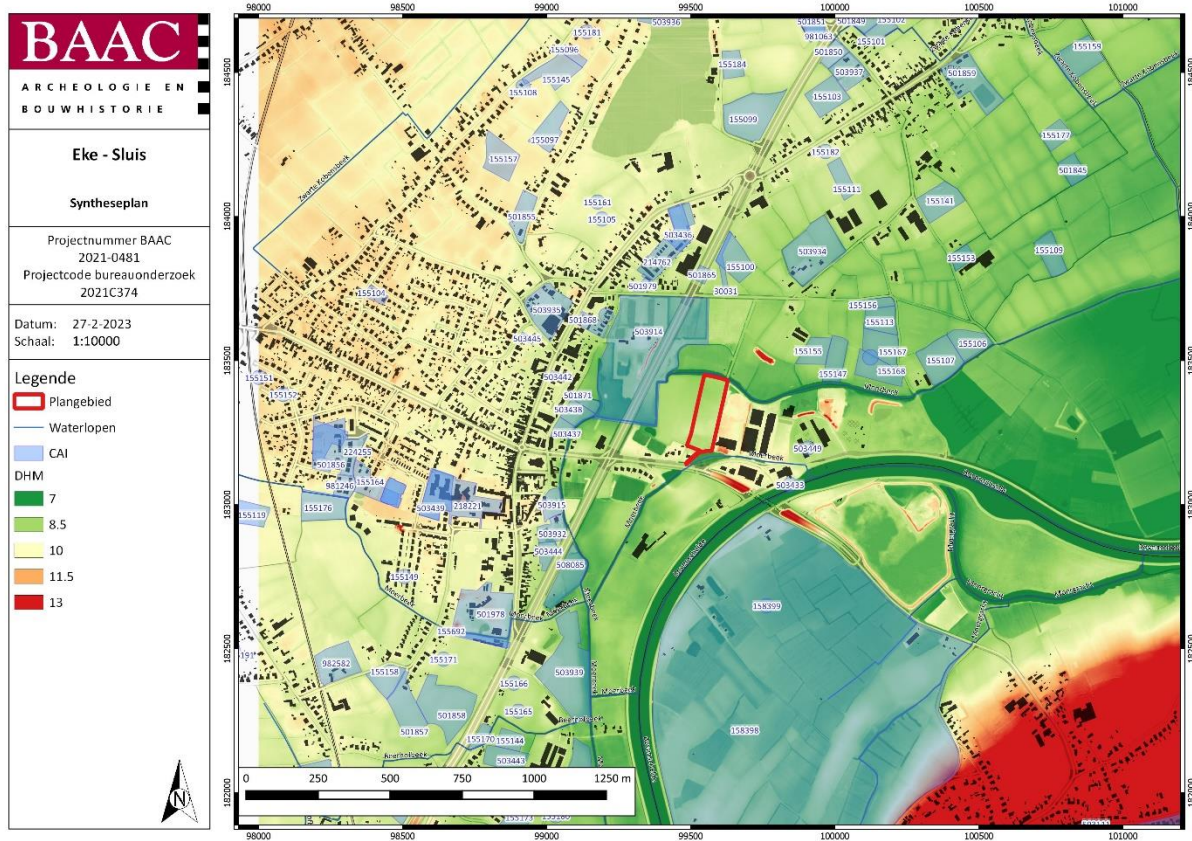
Op de bodemkaart van Vlaanderen staat de bodem binnen het plangebied grotendeels gekarteerd als L-E(o) - complex van zandleembodem en kleibodem met sterke antropogene invloed. Het plangebied maakte in de 20ste eeuw deel uit van de terreinen van steenbakkerij Danneels. Hierdoor kan ervan uitgegaan worden dat de bodem van het plangebied zeer zware verstoringen kent. De percelen ten zuiden en ten oosten van het plangebied werden reeds opgenomen in de GGA (gebieden geen archeologie).

2.3.2 Archeologische verwachting

De archeologische verwachting voor het plangebied wordt laag ingeschat. Het plangebied maakte in her verleden deel uit van de terrein van steenbakkerij Danneels, waardoor de bodem ongetwijfeld verstoringen kent. Bovendien overstroomde de Schelde tot het einde van de 17de eeuw op regelmatige basis. De grens van dit alluviale gebied wordt gevormd door de Moerbeek die, zich net ten noorden van het plangebied situeert. Aan de hand van onderstaand syntheseplan wordt duidelijk dat de gekende archeologische waarden zich grotendeels ten noorden van de Moerbeek - buiten dit alluviale gebied - situeren.

2.3.3 Syntheseplan

Syntheseplan met aanduiding van reliëf, waterlopen en gekende archeologische waarden. Duidelijk is dat het gros van de gekende waarden zich ten noorden/westen van de Moerbeek – op de hoger gelegen gronden – bevindt.

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Op basis van de lage archeologische verwachting en het feit dat de bodem ongetwijfeld zware verstoringen zal kennen door ingrepen in de 20ste eeuw, lijkt het potentieel op relevante kenniswinst hier klein tot onbestaande.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon echter wel voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek²² is verder vooronderzoek niet aangewezen.

²² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

3 Samenvatting

De opdrachtgever plant in het zuidelijke deel van het plangebied de realisatie van een bedrijfsverzamelgebouw en verharding.

Voor het bureauonderzoek werd gebruik gemaakt van zoveel mogelijk beschikbare bodemkaarten, geologische kaarten, historische kaarten en archeologisch gegevens. Bovendien werden de plannen van de opdrachtgever geplot op de bestaande situatie. Op deze manier kon een inschatting gemaakt worden van het onderzoekspotentieel van het plangebied aan de hand van bodem- en aardkundige gegevens, en kon een specifieke verwachting ten aangaan van de archeologische waarden op het terrein worden vastgesteld.

Gedurende het gros van de 20ste eeuw maakte het plangebied deel uit van de terreinen van een de steenbakkerij Danneels, wat ongetwijfeld een verstoring van de bodem met zich meebracht. Verder is duidelijk dat het plangebied zich in een alluviaal gebied ten noorden van de Schelde bevindt. Om deze redenen wordt de archeologische verwachting laag ingeschat en adviseert BAAC Vlaanderen geen vervolgonderzoek.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Doorsnede van de toekomstige inplanting	7
Figuur 2: Inplantingsplan.....	8
Figuur 3: Hoogteverloop terrein	13

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 23.02.2023)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 23.02.2023)	2
Plan 3: Plangebied met aanduiding (archeologienota's) en GGA (digitaal; 1:1; 23.02.2023)	4
Plan 4: Plangebied op meest recente orthofoto (digitaal; 1:1; 23.02.2023).....	5
Plan 5: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto	6
Plan 6: Plangebied op gewestplan (digitaal; 1:1; 24.02.2023).....	6
Plan 7: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 27.02.2023)	12
Plan 8: Plangebied en hoogteverloop op het DHM (digitaal; 1:1; 27.02.2023)	13
Plan 9: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 23.02.2023)	14
Plan 10: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 23.02.2023)	14
Plan 11: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 23.02.2023).....	15
Plan 12: Plangebied op de Villaretkaart (analoog; onbekend; 23.02.2023).....	16
Plan 13: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 23.02.2023)	17
Plan 14: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 23.02.2023)	17
Plan 15: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 23.02.2023)	18
Plan 16: Plangebied op de Poppkaart (analoog; 1:1.250-1:7.500; 23.02.2023).....	18
Plan 17: Plangebied op de topografische kaart 1969 (analoog; 1:20.000; 27.02.2023)	19
Plan 18: Plangebied op luchtfoto 1971 (digitaal; 1:1; 27.02.2023)	20
Plan 19: Plangebied op luchtfoto 1979-1990 (digitaal; 1:1; 27.02.2023)	20
Plan 20: Plangebied op luchtfoto 2008-2011 (digitaal; 1:1; 27.02.2023)	21
Plan 21: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart (digitaal; 1:1; 23.02.2023).....	27
Plan 22: Plangebied en omgeving op de kaart met in akte genomen (archeologie)nota's (digitaal; 1:1; 23.02.2023)	28
Plan 23: Synthesepan (digitaal; 1:1; 27.02.2023)	29

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.	22
---	----

5 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at:
https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2023a. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at:
<https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2023b. Inventaris Onroerend Erfgoed. Gebieden Geen Archeologie. *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Available at:
<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten?categorie=GGA>.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2023c. Loket onroerend erfgoed: archeologienota's, nota's en eindverslagen. Available at:
<https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/goedgekeurd>.
- BARTHOLOMIEUX, B., GALLOO, M., 2017. *Archeologienota Eke-Sluis*, Ingelmunster.
- CAI, 2023. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroenderfgoed.be/>.
- DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2023. Portaal. Available at:
<https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.
- GEOPUNT VLAANDEREN, 2023. Catalogus. Available at: <https://www.geopunt.be/catalogus>.
- DE LOGI, A., DE BRANT, R., 2017. *Eke-Sluis*, Adegem.
- DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. *Geomorfologische kaart van België 1:50000*, Leuven.